

Rechtbank Antwerpen, afdeling
Antwerpen 19 november 2021,
nr. 20/4738/A en
20/4739/A (Niel)

Noot

De belasting op nieuw gebouwde constructies
die niet gebruikt worden overeenkomstig de
bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig
dossier blijkt, een les in rechtszekerheid

Henk DESMET

Advocaat GSJ advocaten

(...)

1. Procedurele voorgaanden

De betwisting heeft betrekking op 11 aanslagen in de gemeentebelasting op nieuw gebouwde constructies die niet gebruikt worden overeenkomstig hun bestemming voor aanslagjaar 2019 voor een totaal bedrag van 27.500,00 euro.

Verweerster heeft op 22 december 2015 een belastingreglement goedgekeurd inzake belasting op nieuw gebouwde constructies die niet gebruikt worden overeenkomstig hun bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2019.

Eiser was op 1 januari 2019 eigenaar van 22 assistentiewoningen in een project te Niel. Residentie X bestaat uit 64 assistentiewoningen. Op 12 augustus 2014 werd de stedenbouwkundige vergunning door verweerster verleend voor dit project. De assistentiewoningen worden door de eigenaars in uitbating gegeven aan vzw F. Op 1 januari 2019 waren 11 assistentiewoningen eigendom van eiser onbewoond, hetgeen niet betwist wordt. Op 28 november 2019 deed eiser aangifte aangaande deze 11 assistentiewoningen en meldde dat deze op 1 januari 2019 volledig afgewerkt waren. Eiser verzocht de toepassing van artikel 4, 6° van het belastingreglement, met name een vrijstelling wegens de onmogelijkheid om de belaste toestand te verhelpen.

Verweerster meende dat geen vrijstelling kon worden toegekend, vestigde de 11 betwiste aanslagen op 17 december 2019 en deze werden aan eiser verzonden op 30 januari 2020. Namens eiser werd tijdig een bezwaarschrift ingediend. In de beslissing *d.d.* 4 augustus 2020 wordt het bezwaar afgewezen.

Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie op 30 oktober 2020 maakte eiser de zaak ter bestrijding van deze aanslagen aanhangig bij deze rechtbank.

2. Vorderingen van partijen

De vordering van eiser strekt ertoe in hoofdorde de betwiste aanslagen te vernietigen, in ondergeschikte orde de betwiste aanslagen integraal te ontheffen en verweerster te veroordelen tot de kosten van het geding, begroot op een rechtsplegingsvergoeding t.b.v. 2.600,00 euro en de forfaitaire bijdrage voor het Begrotingsfonds t.b.v. 20,00 euro.

Verweerster verzoekt de rechtbank de vordering van eiser ontvankelijk doch ongegrond te verklaren en eiser te veroordelen tot de kosten van het geding, begroot op een rechtsplegingsvergoeding t.b.v. 2.600,00 euro.

3. Toelaatbaarheid

De toelaatbaarheid van de vordering van eiser wordt door verweerster niet betwist. Er zijn evenmin ambtshalve aan te voeren bezwaren betreffende de toelaatbaarheid.

De rechtbank oordeelt dat de vordering van eiser toelaatbaar is.

4. Beoordeling: middel van eiser in hoofdorde

Eiser stelt dat het belastingreglement gebrekig is, dat het belastbaar voorwerp onduidelijk is en dat de bepaling die verwijst naar de hoogste belasting getuigt van willekeur. Volgens eiser is er sprake van een schending van het

rechtszekerheidsbeginsel. Volgens eiser zijn de aanslagen nietig.

Verweerster stelt dat de aanslagen terecht werden gevestigd aangezien de belaste constructies bestemd zijn als assistentiewoning en op 1 januari 2019 niet effectief werden gebruikt als assistentiewoning, wat niet wordt betwist door eiser. Volgens verweerster is het belastingreglement wettig, is er geen sprake van onduidelijkheid en dienen de begrippen die niet gedefinieerd zijn overeenkomstig hun normale spraakgebruikelijke betekenis te worden begrepen.

Artikel 1 van het belastingreglement luidt als volgt:

Er wordt voor de periode aanvang nemend op 1 januari 2015 en eindigend op 31 december 2019 een jaarlijkse belasting geheven op nieuw gebouwde constructies die afgewerkt werden overeenkomstig de stedenbouwkundige vergunning, doch niet gebruikt worden overeenkomstig hun bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt.

Om belastbaar te zijn voldoen deze constructies aan onderstaande voorwaarden:

- 1. het betreft een nieuw gebouwde constructie en/of verbouwwerken;*
- 2. hiervoor werd een stedenbouwkundige vergunning afgeleverd;*
- 3. de constructie is op 1 januari van het aanslagjaar afgewerkt. Deze periode vangt aan vanaf de aflevering van de stedenbouwkundige vergunning;*
- 4. de constructie is op 1 januari van het aanslagjaar niet integraal beschikbaar of wordt op 1 januari van het aanslagjaar niet gebruikt overeenkomstig de bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt.*

Gemeenten die belastingreglementen opstellen, zijn verplicht zich te houden aan de beginselen van behoorlijke regelgeving. Deze hebben specifiek tot doel om een kader te scheppen waaraan de normering kan worden getoetst teneinde een rechtmatige, rechtvaardige en kwaliteitsvolle regelgeving te bekomen. Het betreft de rechtszekerheid, rechtsgelijkheid, duidelijkheid van doelstelling, bevoegdheid, noodzakelijkheid, effectueerbaarheid, kenbaarheid en duidelijkheid van de regelgeving. Zo houdt het rechtszekerheidsbeginsel als beginsel van behoorlijke regelgeving in dat de opgestelde normen voldoende verstaanbaar en precies moeten zijn en dat het belastbaar voorwerp precies en accuraat moet worden omschreven (vergelijk Antwerpen 19 februari 2019, 2017/AR/1503, stuk 26 van eiser).

Er bestaat tussen partijen geen betwisting over het feit dat de assistentiewoningen volledig afgewerkt waren op 1 januari 2019. Tussen partijen bestaat wel betwisting over de interpretatie van het begrip “gebruik overeenkomstig de bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt”.

Eiser verwijst naar het feit dat zij reeds op 1 juni 2017 een dienstverleningsovereenkomst heeft afgesloten met vzw F aangaande de uitbating van de assistentiewoningen en dit omdat de vzw gespecialiseerd is in de zorgsector voor de uitbating van woonzorgcentra en assistentiewoningen. Verweerster betwist niet dat de betreffende assistentiewoningen het voorwerp uitmaken van deze dienstverleningsovereenkomst.

Verweerster stelt dat er niemand gedomicilieerd is in de betreffende assistentiewoningen zodoende dat er geen gebruik is overeenkomstig de bestemming. Volgens verweerster is het

louter ter beschikking zijn voor gebruik onvoldoende. Volgens verweerster is domiciliëring maar één van de mogelijkheden waarvan de gemeente gebruik kan maken om het regelmatig gebruik te controleren.

Tussen partijen bestaat geen betwisting dat de woningen conform de stedenbouwkundige vergunning enkel en alleen in gebruik mogen worden genomen als assistentiewoningen in de zin van artikel 33-36 van het Woonzorgdecreet *d.d.* 13 maart 2009. Eiser toont aan dat hij voor de uitbating van deze assistentiewoningen tijdig beroep gedaan heeft op een vzw die hiervoor de nodige expertise heeft, dit ook met het oog op het kunnen voldoen aan de concrete voorwaarden die dienen vervuld te zijn opdat er sprake is van een assistentiewoning in de zin van het Woonzorgdecreet zoals opgelegd door de stedenbouwkundige vergunning.

Dat uit het begrip “gebruik overeenkomstig de bestemming” te dezen dient begrepen te worden dat er dan sprake moet zijn van domiciliëring, wordt door verweerster niet aangetoond. Nergens in het belastingreglement of in de aanhef van het belastingreglement blijkt dat het “gebruik overeenkomstig de bestemming” dient nagegaan te worden door middel van verificatie van domicilie. Minstens dient vastgesteld te worden dat het begrip “gebruik overeenkomstig de bestemming” niet gedefinieerd wordt in het belastingreglement noch blijkt hoe dit begrip dan wel dient begrepen te worden. Verweerster verwijst naar de aanhef van het belastingreglement en stelt dat “oneigenlijk gebruik” moet worden tegengegaan en dat de belasting een stimulans moet betekenen om constructies in gebruik te stellen overeenkomstig de voorziene en aangevraagde bestemming. Hoe er te dezen sprake zou zijn van oneigenlijk gebruik van de assistentiewoningen door eiser

is de rechtbank een raadsel en verweerster toont niet aan dat eiser zou hebben nagelaten om de constructies in gebruik te stellen overeenkomstig de voorziene en aangevraagde bestemming. Integendeel eiser toont te dezen wel aan dat hij de nodige stappen heeft gezet om de constructies in gebruik te stellen.

Bovendien verwijst artikel 1, 4° van het belastingreglement ook naar de beschikbaarheid van de constructie. De stelling van verweerster dat de loutere terbeschikkingstelling van de constructie dan niet voldoende zou zijn én dient gekoppeld te zijn aan enige domiciliëring, blijkt geenszins uit haar eigen belastingreglement.

De rechtbank oordeelt dat verweerster te dezen geen rekening heeft gehouden met de specifieke stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van “assistentiewoningen”. Dit blijkt tevens uit het schrijven *d.d.* 27 januari 2020 van verweerster waarin zij stelt dat de vergunning is afgeleverd voor “appartementen” en dat er niemand gedomicilieerd is in de “appartementen”. De verwijzing door verweerster naar het vonnis *d.d.* 15 november 2019 is niet relevant aangezien het in die zaak een stedenbouwkundige vergunning betrof voor een meergezinswoning waarbij de belastingplichtige zelf aangaf dat de constructie niet werd gebruikt als woning maar als bedrijfszetel/bureau/handelsactiviteit.

De rechtbank oordeelt dat niet kan worden vastgesteld dat voldaan is aan de voorwaarden van artikel 1 van het belastingreglement. Minstens toont verweerster niet aan dat het belastbaar voorwerp voldoende duidelijk omschreven is in het belastingreglement opdat er te dezen sprake zou zijn van enige belastbaarheid.

Rechtspraak

De vordering van eiser is in die mate gegrond en de betwiste aanslagen dienen integraal ontheven te worden. Gelet op voormeld oordeel dienen de overige middelen van eiser niet te worden beoordeeld aangezien zij niet tot een ruimer voordeel kunnen leiden.

De rechtbank stelt vast dat partijen geen betwisting voeren over het bedrag van de rechtsplegingsvergoeding.

Noot:

De belasting op nieuw gebouwde constructies die niet gebruikt worden overeenkomstig de bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt, een les in rechtszekerheid

Henk DESMET

Advocaat GSJ advocaten

1. Inleiding en situering van het belastingreglement

In de besproken vonnissen toetst de rechtbank het belastingreglement van de gemeente Niel van 22 december 2015 inzake de belasting op nieuw gebouwde constructies die niet gebruikt worden overeenkomstig hun bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt, zoals van toepassing voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2019, aan het rechtszekerheidsbeginsel. Dit belastingreglement komt voort uit het gemeentelijk belastingreglement van 25 november 2014 inzake de belasting op de constructies die in een onafgewerkte toestand zijn gebleven en/of afgewerkt werden doch niet gebruikt worden overeenkomstig de bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt, zoals van toepassing voor de aanslagjaren 2014 tot en met 2019.

De gemeente Niel splitste het belastingreglement van 25 november 2014 om functionele redenen op in enerzijds een gemeentebelasting op onafgewerkte constructies en anderzijds een

gemeentebelasting op constructies die niet gebruikt worden volgens hun bestemming.

Over deze materie werd eerder al rechtspraak van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen en het hof van beroep Antwerpen gepubliceerd in dit tijdschrift¹.

2. Bespreking van de vonnissen

2.1. Samenvatting van de feiten

De besproken vonnissen kennen sterk vergelijkbare feitelijke voorgaanden. De eisende partij is op 1 januari 2019 eigenaar van verschillende assistentiewoningen in een residentie. De gemeente Niel levert op 12 augustus 2014 de stedenbouwkundige vergunning af voor het bouwen van deze assistentiewoningen. De eigenaar stelt de assistentiewoningen ter beschikking van een organisatie die de assistentiewoningen

¹ Rb. Antwerpen 13 april 2018, nr. 17/809/A, *LRB* 2018, afl. 3, 46 (samenvatting M. DE JONCKHEERE); Antwerpen 19 februari 2019, nr. 2017/AR/1503, *LRB* 2019, afl. 2, 33 (samenvatting M. DE JONCKHEERE).

uitbaat door middel van een dienstverleningsovereenkomst.

Op 1 januari 2019 blijft een deel van de assistentiewoningen van de eigenaar onbewoond. De eigenaar doet aangifte bij de gemeente Niel. De eigenaar meldt dat de assistentiewoningen op 1 januari 2019 zijn voltooid en in gebruik zijn genomen als assistentiewoning.

De gemeente Niel vestigt voor aanslagjaar 2019 aanslagen in de gemeentebelasting op nieuw gebouwde constructies die niet gebruikt worden overeenkomstig hun bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt.

De gemeente Niel deelt in de begeleidende brief mee dat de aanslagbiljetten worden opgemaakt overeenkomstig bepaalde gegevens die eruit bestaan dat: (1) een stedenbouwkundige vergunning is afgeleverd op 12 augustus 2014 voor het bouwen van appartementen, (2) deze appartementen op 1 januari 2019 volledig zijn afgewerkt en (3) er tot op heden niemand gedomilieerd is in deze appartementen.

Na afwijzing van de ingediende bezwaarschriften wordt de zaak aanhangig gemaakt bij de rechtbank.

De eigenaars beargumenteren onder andere dat het belastbaar voorwerp van het belastingreglement van 22 december 2015 inzake de belasting op nieuw gebouwde constructies die niet gebruikt worden overeenkomstig hun bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt, zoals van toepassing voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2019, onduidelijk is. De gemeente Niel spreekt dit tegen.

2.2. Het oordeel van de rechtbank

Eén van de twistpunten tussen de eigenaars en de gemeente Niel betreft de duidelijkheid van het belastbaar voorwerp.

Het belastbaar voorwerp wordt in het artikel 1 van het belastingreglement gedefinieerd als volgt:

“Er wordt voor de periode aanvang nemend op 01.01.2015 en eindigend op 31.12.2019 een jaarlijkse belasting geheven op nieuw gebouwde constructies die afgewerkt werden overeenkomstig de stedenbouwkundige vergunning, doch niet gebruikt worden overeenkomstig hun bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt:

Om belastbaar te zijn voldoen deze constructies aan onderstaande voorwaarden: 1. Het betreft een nieuw gebouwde constructie en/of verbouwingswerken; 2. Hiervoor werd een stedenbouwkundige vergunning afgeleverd; 3. De constructie is op 1 januari van het aanslagjaar afgewerkt. Deze periode vangt aan vanaf de aflevering van de stedenbouwkundige vergunning; 4. De constructie is op 1 januari van het aanslagjaar niet integraal beschikbaar of wordt op 1 januari van het aanslagjaar niet gebruikt overeenkomstig de bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt.”

De eigenaars stellen dat de assistentiewoningen op 1 januari 2019 werden “gebruikt overeenkomstig de bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt”. Zij verwijzen naar de dienstverleningsovereenkomst waarmee zij de assistentiewoningen ter beschikking stellen van een organisatie die de assistentiewoningen uitbaat.

De gemeente Niel stelt dat de assistentiewoningen op 1 januari 2019 niet worden “gebruikt overeenkomstig de bestemming zoals die uit het stedenbouwkundig dossier blijkt”. De gemeente verwijst naar het gebrek aan een domiciliëring in de betrokken assistentiewoningen en stelt dat er slechts sprake is van een beschikbaarheid voor gebruik. Dat is volgens haar niet voldoende.

De assistentiewoningen kunnen overeenkomstig de stedenbouwkundige vergunning alleen in gebruik worden genomen als assistentiewoning in de zin van het woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Partijen zijn het daarover eens. De rechter stelt vast dat de eigenaars voor de uitbating van de assistentiewoningen tijdig een beroep hebben gedaan op een daartoe gespecialiseerde organisatie.

De rechter oordeelt dat het begrip “gebruik overeenkomstig de bestemming” niet wordt gedefinieerd in het belastingreglement en dat er uit het belastingreglement ook niet blijkt hoe dit begrip moet worden begrepen.

De gemeente Niel beargumenteert dat de aanhef van het belastingreglement vermeldt dat “oneigenlijk gebruik” moet worden tegengegaan. De rechter stelt echter vast dat de gemeente Niel niet bewijst hoe er sprake zou zijn van een “oneigenlijk gebruik” en dat de eigenaars bewijzen dat ze het nodige hebben gedaan om de constructies in gebruik te stellen. De gemeente Niel beargumenteerde op basis van het begrip “beschikbaarheid” van het belastingreglement dat de loutere terbeschikkingstelling van de constructie niet voldoende zou zijn én dat deze dient gekoppeld te zijn aan een

domiciliëring. Volgens de rechter blijkt dit niet uit het belastingreglement.

De rechter besluit dat er niet kan worden vastgesteld dat er is voldaan aan de voorwaarden van het belastbaar voorwerp zoals gedefinieerd in artikel 1 van het belastingreglement. Minstens toont de gemeente Niel niet aan dat het belastbaar voorwerp voldoende duidelijk is omschreven opdat er sprake zou zijn van belastbaarheid.

De rechtbank besluit tot de integrale ontheffing van de bestreden aanslagen.

De overige middelen van eisende partijen worden niet beoordeeld omdat deze niet tot een ruimer voordeel kunnen leiden.

3. Commentaar

De volgende overweging lijkt aan de basis van het oordeel van de rechtbank te liggen:

“Gemeenten die belastingreglementen opstellen, zijn verplicht zich te houden aan de beginselen van behoorlijke regelgeving. Deze hebben specifiek tot doel om een kader te scheppen waaraan de normering kan worden getoetst teneinde een rechtmatige, rechtvaardige en kwaliteitsvolle regelgeving te bekomen. Het betreft de rechtszekerheid, rechtsgelijkheid, duidelijkheid van doelstelling, bevoegdheid, noodzakelijkheid, effectueerbaarheid, kenbaarheid en duidelijkheid van de regelgeving. Zo houdt het rechtszekerheidsbeginsel als beginsel van behoorlijke regelgeving in dat de opgestelde normen voldoende verstaanbaar en precies moeten zijn en dat het belastbaar voorwerp precies moet worden omschreven.”

Deze overweging, in de rechtsleer weergegeven door DE JONCKHEERE², werd al meermaals aangenomen door het hof van beroep te Antwerpen in de motivering van zijn rechtspraak³.

Van de genoemde beginselen van behoorlijke regelgeving past de rechtbank in de besproken vonnissen het beginsel van rechtszekerheid toe.

POPELIER definieert het rechtszekerheidsbeginsel als *“een uit de rechtsstaat voortvloeiend rechtsbeginsel, volgens hetwelk het objectieve recht het elke persoon moet mogelijk maken zijn gedrag te regelen en in redelijke mate de rechtsgevolgen daarvan te voorzien, en volgens hetwelk elke persoon erop moet kunnen vertrouwen dat rechtmatige verwachtingen, gewekt door objectief recht of door wat redelijkerwijs als objectief recht kon worden beschouwd, worden gehonoreerd”*⁴.

Het rechtszekerheidsbeginsel is een algemeen rechtsbeginsel. Het is een principe dat in oorsprong nergens is neergeschreven maar waarover een algemeen gedeelde rechtsovertuiging bestaat dat de betrokken regel een bindende rechtsregel is⁵. Algemene rechtsbeginselen zijn, naar procureur-generaal GANSHOF VAN DER MEERSCH, geen creatie van de rechtspraak, maar

worden gevonden en geformuleerd als element van de juridische orde. Zij worden buiten de rechter om gevormd, maar eenmaal gevormd, worden zij aan de rechter opgelegd⁶.

Het rechtszekerheidsbeginsel is terug te vinden in de rechtspraak van de hoogste rechtscolleges. Het Europees Hof van Justitie bevestigde al meermaals dat het rechtszekerheidsbeginsel deel uitmaakt van de communautaire rechtsorde van de Europese Unie⁷. Het Belgisch Hof van Cassatie erkent het rechtszekerheidsbeginsel als een algemeen rechtsbeginsel met grondwettelijke waarde⁸.

Het Europees Hof van Justitie eist in haar rechtspraak in toepassing van het rechtszekerheidsbeginsel dat een rechtsregel duidelijk en nauwkeurig is en dat zodoende de toepassing van de rechtsregel voor de rechtsonderhorigen voorzienbaar is⁹. Dit is in het bijzonder een dwingend vereiste in het geval van een regel die financiële consequenties kan hebben¹⁰.

De vereiste van duidelijkheid en nauwkeurigheid valt ook in rechtspraak dichterbij huis terug te vinden. Zo werd reeds geoordeeld dat het rechtszekerheidsbeginsel wordt geschonden

2 M. DE JONCKHEERE, *Handboek lokale en regionale belastingen, Deel 1. Lokaal*, die Keure, Brugge, 2015, p. 122-123.

3 Antwerpen 9 oktober 2018, nr. 2017/AR/367, *FJF* 2019, afl. 7, 237 (samenvatting), *TFR* 2019, afl. 560, 421 (samenvatting), www.monkey.be; Antwerpen 19 februari 2019, nr. 2017/AR/1503, *LRB* 2019, afl. 2, 33 (samenvatting M. DE JONCKHEERE);

4 P. POPELIER, *Rechtszekerheid als beginsel voor behoorlijke regelgeving*, Antwerpen-Groningen, Intersentia Rechtswetenschappen, 1997, p. 175, nr. 213.

5 M. DE JONCKHEERE, *Handboek lokale en regionale belastingen, Deel 1. Lokaal*, die Keure, Brugge, 2015, p. 122.

6 W.J. GANSHOF VAN DER MEERSCH, “Propos sur le texte de la loi et les principes généraux”, I, *JT* 1970, 557 (567).

7 HvJ 10 september 2009, nr. C-201/08, punt 43, <http://curia.europe.eu>.

8 Cass. 3 november 2000, F.98.0072.N, *Arr.Cass.* 2000, afl. 9, 1710, *FJF* 2001, 267, *TFR* 2001, afl. 195, 161, noot; Cass. 6 november 2000, F.99.0108.F, *Arr.Cass.* 2000, afl. 9, 1717, *FJF* 2000, 727, *TFR* 2001, afl. 195, 164, noot; Cass. 3 juni 2002, F.01.0044.F, *Arr.Cass.* 2002, afl. 6-8, 1421.

9 HvJ 9 juli 1981, nr. 169/80, punt 17, *Jur.* 1981, 1931, <http://curia.europe.eu>; HvJ 13 februari 1996, nr. C-143/93, punt 27, <http://curia.europe.eu>; HvJ 10 september 2009, nr. C-201/08, punt 43-46, <http://curia.europe.eu>; HvJ 9 oktober 2014, nr. C-492/13, punt 28, <http://curia.europe.eu>.

10 HvJ 29 april 2004, C-17/01, punt 34, <http://curia.europe.eu>.

indien een belastingreglement het belastbaar voorwerp niet precies en accuraat aanduidt¹¹.

Een niet precies en accuraat gedefinieerd belastbaar voorwerp is net datgene wat de rechtbank in de besproken vonnissen aantreft in het betrokken belastingreglement van de gemeente Niel.

Dit blijkt uit de overwegingen van de rechtbank dat de gemeente Niel niet aantooft dat er is voldaan aan de voorwaarden van het belastbaar voorwerp zoals weergegeven in het belastingreglement en dat de gemeente Niel evenmin aantooft dat het belastbaar voorwerp voldoende duidelijk omschreven is in het belastingreglement. De rechtbank verwijst daarbij vergelijkend naar eerdere rechtspraak tegen de gemeente Niel¹².

De invulling die de gemeente Niel geeft aan het belastingreglement gaat naast het rechtszekerheidsbeginsel ook in tegen het fiscaal legaliteitsbeginsel.

Een gemeente beschikt overeenkomstig artikel 170, §4 Gw. over een zekere fiscale autonomie. Dit grondwettelijk, formeel, fiscaal legaliteitsbeginsel bepaalt dat een gemeente geen last of

belasting kan invoeren dan door een beslissing van haar raad. Daaruit volgt dat een gemeentelijk belastingreglement alle essentiële bestanddelen moet bevatten om het bedrag van de belasting te kunnen bepalen¹³. Het gaat om: het aanduiden van de belastingplichtige¹⁴, de belastbare materie¹⁵, de berekeningsgrondslag¹⁶, de tarieven of aanslagvoeten¹⁷ en de vrijstellingen¹⁸. Bijkomend moeten ook de aangifteverplichting, de aangiftetermijn en de controle- en inningsmodaliteiten worden bepaald^{19, 20}.

Een belastingreglement moet strikt worden geïnterpreteerd²¹. Enkel dat wat belastbaar is gesteld, kan en moet worden belast²². De gemeente Niel heft in de besproken vonnissen belastingen op basis van elementen die niet blijken uit het betrokken belastingreglement. De rechter, die het belastingreglement op basis van het fiscaal legaliteitsbeginsel strikt moet interpreteren, kan de gemeente daar niet in volgen.

De besproken vonnissen hebben de aanblik van een duidelijke toepassing van het rechtszekerheidsbeginsel en het legaliteitsbeginsel. De rechtbank is echter wel voorzichtig geweest in de gehanteerde bewoordingen en in de gevolgen die aan haar oordeel worden verbonden. De rechter

11 RvS 14 juli 2008, nr. 185.386 (Leuven), *LRB* 2009, afl. 2, 157; Rb. Brugge 25 maart 2009, nr. 08/824/A (Avelgem), *LRB* 2009, afl. 2, 167.

12 Antwerpen 19 februari 2019, nr. 2017/AR/1503, *LRB* 2019, afl. 2, 33 (samenvatting M. DE JONCKHEERE).

13 M. DE JONCKHEERE, *Handboek lokale en regionale belastingen, Deel 1. Lokaal*, die Keure, Brugge, 2015, p. 49.

14 RvS 14 maart 2000, nr. 85.916, Gillion, www.raadvst-constetat.be; Rb. West-Vlaanderen (afd. Brugge) 17 december 2019, nr. 18/2752/A en 18/3222/A, *LRB* 2020, afl. 1, 36.

15 Antwerpen 29 mei 2012, nr. 2010/AR/2074 (Rumst), *FJF* 2013, afl. 5, 546, *LRB* 2012, afl. 2-3, 103.

16 RvS 14 maart 2000, nr. 85.916, Gillion, www.raadvst-constetat.be.

17 Luik 27 april 2012, *FJF* 2013, afl. 9, 952, *LRB* 2013, afl. 3-4, 64.

18 Gent 28 maart 2017, nr. 2015/AR/3471 (Oostende), *LRB* 2017, afl. 2, 63.

19 Voor de formeel-fiscaalrechtelijke provincies kunnen en moeten gemeenten terugvallen op het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen; Vergelijk Antwerpen 28 februari 2017, nr. 2015/AR/1140 (Kortrijk), *LRB* 2017, afl. 2, 56.

20 M. DE JONCKHEERE, *Handboek lokale en regionale belastingen, Deel 1. Lokaal*, die Keure, Brugge, 2015, p. 49.

21 Luik 27 april 2012, *FJF* 2013, afl. 9, 952, *LRB* 2013, afl. 3-4, 64; Gent 14 januari 2014, nr. 2012/AR/1997 (Oost-Vlaanderen), *LRB* 2014, afl. 1, 85.

22 M. DE JONCKHEERE, *Handboek lokale en regionale belastingen, Deel 1. Lokaal*, die Keure, Brugge, 2015, p. 50.

Rechtspraak

stelt in de besproken vonnissen immers niet uitdrukkelijk dat er sprake is van een schending van het rechtszekerheidsbeginsel of het legaliteitsbeginsel. Verder beveelt de rechtbank de integrale ontheffing van de bestreden aanslagen.

Het oordeel van de rechters in eerder aangehaalde rechtspraak gaat verder. De schending van het rechtszekerheidsbeginsel omwille van een niet precies en accuraat aangeduid belastbaar voorwerp werd beoordeeld als een onwettigheid. Dergelijke onwettigheid tastte het volledige gemeentelijk belastingreglement aan²³. Aanslagen gevestigd op basis van een onwettig belastingreglement werden beoordeeld als nietig²⁴.

23 RvS 14 juli 2008, nr. 185.386 (Leuven), *LRB* 2009, afl. 2, 157; Rb. Brugge 25 maart 2009, nr. 08/824/A (Avelgem), *LRB* 2009, afl. 2, 167; Antwerpen 19 februari 2019, nr. 2017/AR/1503, *LRB* 2019, afl. 2, 33 (samenvatting M. DE JONCKHEERE).

24 Antwerpen 19 februari 2019, nr. 2017/AR/1503, *LRB* 2019, afl. 2, 33 (samenvatting M. DE JONCKHEERE).